

Một thoáng Thụy Sĩ

JB. Hồ Quang Lâm

Một may mắn đến với tôi trong những ngày tết đầu tiên ở nước ngoài, đó là tôi được quen biết cha Diên, một cha xứ lâu năm tại Paris. Rồi qua sự giới thiệu của ngài, tôi có cơ hội đến với cộng đoàn người Việt Công giáo tại Thụy Sĩ, vùng tiếng Pháp, vào dịp lễ Lá 2011. Ông bà ta nói « nhờ cây dây leo », hàm ý nhờ qua một mối quen biết mà có thể mở rộng những tương quan khác. Chúa ban cho tôi một cây thật lớn để tôi có thể leo lên cao và vươn xa. Thật vậy, chuyến đi Thụy Sĩ như một khám phá thú vị và hữu ích với tôi. Nói là đi để giúp tinh tâm cho cộng đoàn người Việt ở đây, nhưng thực chất, qua chuyến đi ấy, chính tôi là người được hưởng nhiều ích lợi thiêng liêng cũng như được cảm nếm tình người chan chứa.

Đối với tôi, tất cả - từ đất nước Thụy Sĩ, con người Việt Nam sinh sống ở đây, các sinh hoạt của cộng đồng- đều mới mẻ và kín ẩn. Thì đã được biết ai đâu. Ngay cả người được kể là thân thiết nhất, là anh chị Cương - Hạnh, thì cũng chỉ mới biết nhau qua e-mail, điện thoại chứ chưa hề gặp mặt. Và lại trước đó, khi nhận chương trình tinh tâm của cộng đoàn – chương trình dành cho giáo dân – tôi không khỏi giật mình và lo lắng vì đó là một chương trình lớn, chi tiết đến mức nhiệm nhặt và cho thấy sự tổ chức rất bài bản chẳng khác gì cuộc tinh tâm thường niên của các tu sĩ. Tôi lo là với một chương trình như thế những bậc cao niên có đủ sức khỏe để kham nổi không, những người trẻ có đủ sự kiên trì để tham dự, ... và tôi cũng lo vì mình đã đụng đến « thứ dữ » rồi !!!

Bởi thế tâm trạng của tôi khi đặt chân đến Thụy Sĩ là sự e ngại và dè dặt.

Và rồi tất cả mở ra trước mắt, mời gọi tôi dần thân vào để khám phá và cảm nghiệm.

Đích thân cha Tuyên Úy Vinc. Nguyễn Văn Lợi đón tôi tại nhà anh chị Cương Hạnh. Và cùng với bao nhiêu là thức ăn và đồ dùng, đã được chị Hạnh chuẩn bị cho kỳ tinh tâm, chắt đây cả chiếc xe, ngài chở tôi và chị Hạnh ngay chiều hôm ấy đến địa điểm tinh tâm. Đoạn đường bốn mươi phút xe hơi, qua những lời tâm sự của hai người, tôi hình dung một vài nét sinh hoạt chính của cộng đoàn người Việt ở đây. Cha Tuyên Úy coi sóc bốn cộng đồng người Việt ở bốn tỉnh gần nhau gồm có Fribourg, Genève, Lausanne và Vevey. Mỗi tháng ngài đến từng cộng đoàn để dâng lễ. Hằng năm lại có những chương trình chung dành cho cả bốn cộng đoàn như hành hương kính Đức Mẹ Lavang, tinh tâm, lễ các Thánh Tử Đạo VN Lòng đạo của bà con ở đây vẫn như người Việt ở quê nhà : vững mạnh, trung tín và nhiệt thành. Nhất là những vị cao niên, cột trụ của gia đình, luôn trung thành tham gia gắn bó với những sinh hoạt phụng vụ của cộng đoàn, trở thành những gương mẫu và chỗ dựa cho thế hệ trẻ. Giống như nhiều nơi tôi đã từng được đến, ở đây cũng vậy, trong các sinh hoạt chung của cộng đoàn vẫn có đó những con người có lòng chung, âm thầm hy sinh và phục vụ, giúp cho sinh hoạt của cộng đoàn được tốt đẹp và trôi chảy. Có thầy Sáu Cung Bình Duyệt, có các vị đầu ngành, có những cụ ông cụ bà dù cao niên mắt kém lưng còng nhưng

luôn luôn tận tụy, như những viên đá tảng làm cho « ngôi nhà cộng đoàn » được vững chãi, sống động.

Nơi tĩnh tâm là tu viện của các cha thuộc Cộng Đoàn Đan viện Thánh Mẫu Fatima. Quả là một địa điểm lý tưởng cho một cuộc tĩnh tâm : bầu khí yên tĩnh và thánh thiện. Các cha nhà Dòng dành cho bà con một không gian biệt lập có đầy đủ phòng sinh hoạt, nhà bếp, chỗ nghỉ ngơi, nơi cầu nguyện ... rất rộng rãi và thuận tiện cho các hoạt động của kỳ tĩnh tâm. Mặc dù tôi nhận thấy bếp mà bà con sử dụng chính là bếp của các cha các thầy, nơi cầu nguyện, dâng thánh lễ cũng chính là nhà nguyện của đan viện, nhưng tôi vẫn nghĩ đó như là một không gian biệt lập với tu viện bởi các cha các thầy đã ưu ái dành cho bà con những khoảng thời gian hoàn toàn tự do để sử dụng những cơ sở này, tách biệt với các sinh hoạt của Hội Dòng.

Cuộc tĩnh tâm quy tụ khoảng bảy mươi người giáo dân đủ mọi lứa tuổi, là những người có thể sắp xếp công việc và sẵn sàng hy sinh thời gian để tham dự.

Đối với nhiều người, cuộc tĩnh tâm vừa là sự chuẩn bị tâm hồn để bước vào Tuần Thánh và đón mừng mầu nhiệm Phục Sinh, là cơ hội để hòa giải với Chúa và với anh em, vừa là dịp để gặp gỡ chia sẻ những kinh nghiệm sống cho nhau. Đặc biệt, với những người đang trải qua những đau khổ về tinh thần thì đó là những giây phút quý báu họ đón nhận được sự an ủi và nâng đỡ từ cộng đoàn. Tôi cảm nhận thật rõ nét những điều này qua những chia sẻ cá nhân, qua những buổi thảo luận thật sôi nổi, qua những giờ suy niệm, những sinh hoạt riêng của ca đoàn, Có người tâm sự : « *Thực ra, những điều được nghe chia sẻ từ các cha, từ mọi người thì gần cả đời sống đạo cũng được nghe rồi, cũng biết rồi. Nhưng cuộc sống, công việc, con cái, xã hội ... cứ cuốn mình đi nên cũng không còn kịp nghĩ đến nữa. Thành ra, về tĩnh tâm như vậy thật quý, có cơ hội mà suy nghĩ, để thay đổi và để sống đúng ý Chúa hơn !* ». Người khác lại suy nghĩ : « *Những kinh nghiệm thực tế về gia đình, giữa cha mẹ và con cái, mọi người chia sẻ rất hay. Có những điều tưởng mình đã hay, hóa ra có người khác làm còn hay hơn mình* ».

Tôi phải nhìn nhận rằng mọi người tham gia giờ chia sẻ và những buổi thảo luận rất nhiệt tình và nghiêm túc. Làm việc đến nơi đến chốn. Chia sẻ, tranh luận sôi nổi. Bản đúc kết buổi thảo luận của cả ba nhóm được Bác Phi, anh Hoàng và chị Ly trình bày rất chất lượng được mọi người tâm đắc, tán thưởng. Đó là những kinh nghiệm từ thực tế cuộc sống được trải nghiệm qua những mảnh đời cụ thể, góp lại để trở nên như món quà quý trao cho nhau.

Một trong những điều làm tôi cũng bất ngờ và cảm phục là cha Tuyên Úy, thầy Sáu và những bậc cao niên tham gia tất cả mọi hoạt động. Các ngài luôn luôn có mặt trước mọi người, từ nghi thức đi dâng thánh giá, giờ cầu nguyện chung, sám hối, kể cả việc chịu khó ngồi hàng giờ để nghe ông cha trẻ chia sẻ, thậm chí tham gia cả những giờ thảo luận nhóm. Cha Tuyên Úy còn chịu khó làm thư ký cho các cụ Tôi thiết nghĩ đó chính là những ngọn lửa làm cho đời sống đức tin và tinh thần của cộng đoàn được bùng cháy.

Ông Chủ tịch chia sẻ cho tôi biết, với những dịp quy tụ như thế này, một điểm nhấn quan trọng không kém là giới trẻ. Ông tâm sự : « *Cần phải có cái gì để có sức hấp dẫn hầu lôi cuốn được giới trẻ đến với mình* ». Tôi nhận ra « cái gì » mà ông Chủ tịch nói đến khi bản thân được nhập cuộc vào trong cộng đoàn. « Cái gì » đây chính là chỗ đứng của giới trẻ được cộng đoàn trân trọng, có chương trình chia sẻ và sinh hoạt riêng và được những người uy tín và kinh nghiệm như anh Phương, chị Ly đảm trách. Hơn thế, chính những người lớn đang trở thành những « *gương lành lôi kéo* » thật rõ nét. Tôi tin sự trân trọng và những gương lành ấy sẽ phát sinh hiệu quả. Nó sẽ đưa giới trẻ trở về với truyền thống đức tin của tiền nhân tiên tổ. Nó vừa giúp giới trẻ gìn giữ bản sắc quê hương nguồn cội, vừa hội nhập với lối sống và văn hóa của đất nước sở tại.

Những điều mà tôi lo lắng từ ban đầu đã tan biến tự lúc nào. Hóa ra tất cả những cái tôi lo nghĩ rút cuộc chỉ là những tồn tại trong đầu tôi thôi.

Mấy ngày ngắn ngủi trôi qua trong chốc lát. Sau khi cử hành Lễ Lá cùng với các cha các thầy trong cộng đoàn tu viện, bà con chia sẻ bữa ăn trưa cùng nhau. Rồi sau đó là những cái bắt tay tạm biệt, những bức ảnh lưu niệm, và ... mọi người thưa dần, ...

Một thoáng Thụy Sĩ vụt trôi qua nhưng đã kịp để lại trong tôi những ấn tượng sâu sắc, những bài học quý giá và những cảm nghiệm thật ngọt ngào...

Hy vọng có một ngày được trở lại ...

Paris 13.5.2011